

NAI Romania: Potențiala comasare a unor instituții de cultura va periclită punerea în valoare a unor colecții de patrimoniu

Mult discutata ordonanța a austerității pune în pericol întregul patrimoniu al României în moduri neînțelese de guvernanți, estimează Appraisal and Valuation, compania deținătoare a brandului NAI Romania, listată la Bursa de Valori București, cu simbolul bursier APP.

Protejarea patrimoniului cultural reprezintă un ansamblu de activități ce au ca finalitate identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, conservarea, asigurarea securității, întreținerea, prepararea, restaurarea și punerea în valoare a bunurilor ce formează acest patrimoniu.

Personalul de specialitate care derulează activitățile specifice, deși are la bază o pregătire generică (studii în domeniul fundamental „Științe umaniste și arte”), ajunge pe parcursul carierei să dobândească expertiza într-o categorie de bunuri foarte restrânsă, în funcție de preocupările individuale de cercetare și studiu și de natura bunurilor cu care intră în contact și pe care le poate cerceta.

Codul Ocupațiilor din România are, însă, un caracter foarte general, neputând sesiza subtilitățile hiper-specializării. Astfel, un muzeograf cu o experiență de zeci de ani în harnașament militar este încadrat pe aceeași poziție cu un muzeograf cu experiența de zeci de ani în arta plastică.

„Potențiala comasare a unor instituții de cultura, precum și reducerea structurii de personal a instituțiilor specializate deținătoare de patrimoniu poate conduce la situații în care colecții întregi muzeale să nu mai poată fi cercetate, clasate, puse în valoare, uneori nici conservate corespunzător. Prin serviciile noastre de expertiză și evaluare, participăm activ la misiunea de protejare a patrimoniului cultural național în instituții deținătoare de bunuri culturale care nu au angajat personal de specialitate pentru anumite categorii de bunuri culturale deținute. Deși, ca evaluatori, avem un rol important, acesta rămâne complementar și nu poate suplini întrutotul expertiza muzeografilor, dobândită în zeci de ani”, consideră **Cristian Gavrilă**, *evaluator de artă în cadrul echipei NAI Romania*.

Nevoia sistemului public pentru servicii de expertiză și evaluare vine tocmai din insuficiența personalului specializat. Din cei 873 experți acreditați de Ministerul Culturii în domeniul Patrimoniului Cultural Național (1.032 conform listei publicate de Institutul Național al Patrimoniului, din care 159 persoane sunt pensionate), aproape 50 dețin o specializare unică. Celelalte domenii sunt acoperite de câte 2-5 persoane pentru fiecare domeniu, cu mici excepții.

Nici mediul privat nu rămâne neafectat, operatorii economici autorizați să desfășoare activități ce implică bunuri de patrimoniu fiind obligați să aibă angajați cel puțin un expert. Casele de licitații mari ajung să colaboreze cu zeci de experți, pentru că oferta de bunuri din categorii foarte diverse.

Formarea experților este un proces de foarte lungă durată și presupune contactul direct cu bunurile culturale. Piața de artă și obiecte de colecție din România se apropie de un volum de 10.000 bunuri oferite spre tranzacționare anual, majoritatea fiind însă din categoriile artă plastică, cărți și documente. Pare mult, dar în realitate abia sunt câteva bunuri din fiecare domeniu. Patrimoniul muzeal este estimat la circa 15 milioane de bunuri culturale și reprezintă izvorul principal pentru cercetarea unor bunuri de o calitate certă, cu un istoric și o proveniență cunoscute, care pot deveni repere în formarea unui specialist. În toată lumea, bunurile din muzee și colecții publice sunt recunoscute ca fiind etalon pentru restul bunurilor culturale.

În aceste condiții, este foarte improbabilă dobândirea expertizei într-un domeniu al Patrimoniului Cultural Național

în afara instituțiilor specializare deținătoare de patrimoniu, muzee, colecții publice și altele asemenea.

„Consideram ca potențialele măsuri vehiculate cu privire la reducerea cheltuielilor aparatului de stat ar trebui să fie nuanțate în ceea ce privește aplicabilitatea la sectorul cultural românesc, pentru a nu afecta nici bunurile din patrimoniu, dar, la fel de important, pentru a nu afecta nici pregătirea specialiștilor în domeniu, accesul acestora la patrimoniu și traiectoria necesară dobândirii expertizei în domenii hiper-specializate ale Patrimoniului Cultural Național”, adaugă Cristian Gavrila.